

TÁJÉKOZTATÓ*

*az államháztartás központi alrendszerének
2010. szeptember havi helyzetéről*

2010. október

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás – helyi önkormányzatok nélküli – szeptember havi egyenlege -7,7 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 5,4 milliárd forintos szufficittal, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 8,9 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 4,2 milliárd forintos deficitel zártak. A tavalyi évben az államháztartás központi alrendszerének hiánya 145,9 milliárd forintot tett ki.

A szeptember havi hiány alakulását az 2. számú melléklet részletesen bemutatja.

Az államháztartás – helyi önkormányzatok nélküli – egyenlege szeptember végén 1089,1 milliárd forintos deficitet mutat, mely az éves előirányzat 125,1%-át teszi ki. A tavalyi év azonos időszakában az államháztartás hiánya az egész éves tény 114,5%-át tette ki. Ezen belül a központi költségvetés hiánya a 2009. szeptember végi 116,1%-os arányhoz képest most az egész évre tervezett költségvetési hiány 130,2%-át teszi ki.

Az államháztartás központi alrendszerének szeptember végi helyzetét részletesen a 1. számú melléklet vezeti le.

Központi költségvetés

A központi költségvetés bevételei összességükben közel 131 milliárd forinttal meghaladták a tavalyi szeptemberi összeget. A főbb adóbevételek esetében a személyi jövedelemadót kivéve az összes adónemből magasabb összeg (mintegy 31 milliárd forinttal) folyt be, mint tavaly. Emellett növelte a bevételeket az, hogy 2010-ben a pénzügyi szervezetek különadójából 56 milliárd forintos befizetés származott.

Mindezekon felül a bányajáradék bevételi mérlegsoron több mint 35 milliárd forint befizetés realizálódott az Európai Bizottság döntése következtében a MOL Nyrt. bányajáradék befizetési kötelezettségéből.

Társadalombiztosítás pénzügyi alapjai

A TB alapok költségvetési kapcsolatrendszerének 2010. évi változása azzal jár, hogy az Egészségbiztosítási Alap az előző évhez viszonyítva közel duplájával nagyobb támogatást kap a költségvetéstől, ami az alap bevételét növeli. A Nyugdíjbiztosítási Alap esetében a központi költségvetési támogatások átutalási rendjének változása okozza elsősorban a kedvezőbb pozíciót (2009-ben évente három alkalommal, március, november és december hónapokban került átutalásra a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak támogatása, 2010-től ezen támogatás folyósítására havonta kerül sor.) A kiadások esetében a többlet főként a magasabb nyugdíj kiadások következménye.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok egyenleg javulását a kiadási oldalon a Munkaerőpiaci Alap alacsonyabb központi költségvetési befizetései okozták.

Az államháztartás központi alrendszerének szeptember végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2009. évi tény (1)	2009. I-IX. hó tény (2)	tény=100 (2/1)	2010. évi előirányzat (1)	2010. I-IX. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-737,2	-855,6	116,1	-836,0	-1 088,6	130,2
bevétel:	8 321,1	5 770,8	69,4	7 929,2	5 808,1	73,2
kiadás:	9 058,3	6 626,4	73,2	8 765,2	6 896,7	78,7
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-30,4	-3,3	10,9	35,1	61,4	174,9
bevétel:	466,2	357,6	76,7	423,0	315,8	74,7
kiadás:	496,6	360,9	72,7	387,9	254,4	65,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-157,3	-199,6	126,9	-69,4	-61,9	89,2
bevétel:	4 128,8	3 050,0	73,9	4 310,5	3 211,7	74,5
kiadás:	4 286,1	3 249,6	75,8	4 379,9	3 273,6	74,7
EGYENLEG ÖSSZESEN	-924,9	-1 058,5	114,5	-870,3	-1 089,1	125,1
bevétel:	12 916,1	9 178,4	71,1	12 662,7	9 335,6	73,7
kiadás:	13 841,0	10 236,9	74,0	13 533,0	10 424,7	77,0

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. Szeptember hónapban a központi költségvetésnek 14,5 milliárd forint bevétele származott a **társasági adóból**, amely a 27,3 milliárd forintos bruttó befizetés és a 12,8 milliárd forintnyi kiutalás különbsége. Ez az összeg 5%-kal több a 2009. év szeptemberi bevételénél: a befizetések 0,5 milliárd forinttal (1,7%-kal) nőttek, míg a kiutalások 0,2 milliárd forinttal (1,8%-kal) csökkentek.

A 2010. január 1-jétől megszűnt **társas vállalkozások különadója** címén az év kilencedik hónapjában 4,7 milliárd forint kiutalás (negatív bevétel) keletkezett, ami az elmúlt évi bevallással összefüggő adóelszámolás következménye.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen - 73,5 millió forint negatív bevétel realizálódott.

A központi költségvetésben a **pénzügyi szervezetek különadója** címen – melyet az adózóknak először szeptemberben kellett fizetniük – 55,9 milliárd forint bevétel keletkezett.

A **cégautóadóból** a szeptemberi hónap során 0,6 milliárd forint bevétel teljesült, ami hasonló a bázis időszakban befizetett összeghez, attól 1,5%-kal magasabb.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** szeptemberben 1,9 milliárd forint bevétel keletkezett. Az adózók 0,5 milliárd forinttal több egyszerűsített vállalkozói adót fizettek, mint egy évvel előbb.

Az **energia adó** bevétele 0,9 milliárd forint lett, mely az előző év azonos hónapjának értékét 0,4 milliárd forinttal haladta meg, melyben szerepet játszott a 2010 januári adóemelés, valamint az ipari energiafelhasználás növekedésének hatása.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – közel 0,4 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az előző év azonos hónapjának értékét 0,1 milliárd forinttal haladta meg.

Bányajáradék címén az év kilencedik hónapjában 42,8 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek, ami jóval magasabb összeg a szokásos havi bevételeknél. A kiemelkedő teljesülés főként a MOL Nyrt. terven felüli, több mint 35 milliárd forintos - az EU Bizottságának elmarasztaló döntése miatti - rendkívüli befizetésének következménye.

Játékadóból a központi költségvetésben 4,3 milliárd forint bevétel realizálódott szeptember hónap folyamán.

Az **egyéb befizetések** jogcímen szeptemberben az egy évvel előbbi bevétel 2,6-szerese, 5,8 milliárd forint teljesült. Az itt jelentkező többletbevétel jórészt annak következménye, hogy e jogcímre átvezetésre került az időközben megszűnt egyes nagy értékű vagyontárgyak adójából eddig befolyt 2,4 milliárd forint.

Az **egyéb központosított bevételek** mérlegsoron jelennek meg a költségvetési törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott központosított bevételek. A szeptemberi teljesítés 353 millió forint volt.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év kilencedik hónapjában a központi költségvetésben 98 millió forint bevétel keletkezett.

2. Szeptemberben **általános forgalmi adóból** 151 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, amely az elmúlt év azonos hónapjához képest 10 milliárd forinttal, 6,8%-kal magasabb. A nettó általános forgalmi adó egyenleg a 323,4 milliárd forintos bruttó befizetés (ebből 293,1 milliárd forint a belföldi, 30,3 milliárd forint a VPOP által beszedett áfa), valamint a 172,4 milliárd forintot kitevő visszautalások eredője.

Jövedéki adóból az szeptember hónapban realizált bevétel 84 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel előbbi bevételt 27,6 milliárd forinttal, közel 50%-kal haladta meg. Az üzemanyagok esetében 48 milliárd forint jövedéki adóbevétel keletkezett, ami a bázistól több mint 10%-kal magasabb. A növekedés az adóemelés hatásának, valamint a forgalom kedvező alakulásának köszönhető. A dohánytermékek esetében az egy évvel korábbinak mintegy ötszöröse, 28,5 milliárd forint összegű jövedéki adó folyt be a költségvetésbe. A tavaly

júliusi adóemelést megelőző készletezés miatt a bázis hónap kiugróan alacsony bevételt produkált és ehhez képest tapasztalható az ideji növekedés. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 7,5 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely az év eleji adóemelés és a forgalomcsökkenés eredőjeként 4,2%-kal magasabb a bázisidőszakitól.

A **regisztrációs adóból** szeptember hónapban 2,4 milliárd forint bevétel teljesült, amely a tavalyi év azonos havi értékétől - az értékesítések kedvező alakulásának köszönhetően - egyharmaddal magasabb.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétel szeptemberben 140,1 milliárd forint volt, amely a 141,7 milliárd forintos bruttó befizetés és a 1,6 milliárd forintnyi kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 8 milliárd forinttal, 5,4%-kal kevesebb a 2009. év szeptemberi bevételénél, amelyben kiemelt szerepet játszott a 2010. évre megvalósított adócsökkentés hatására felmerülő bevételkiesés. A 2010. év szeptemberében az előző év azonos hónapjához képest a befizetések 9 milliárd forinttal (6%-kal), míg a kiutalások 1 milliárd forinttal (38,2%-kal) csökkentek.

A **magánszemélyek** 2010. január 1-jétől megszünt különadójából a központi költségvetésnek szeptemberben 92,6 millió forint bevétel keletkezett, ami az elmúlt évi bevallással összefüggő adóelszámolás következménye.

Az **illeték** befizetések kilencedik havi összege 6 milliárd forintot tett ki, amely 83,6%-a a tavalyi év szeptemberi bevételének.

4. A **központi költségvetési szervek bevételei** szeptemberben 69,4 milliárd forintot tettek ki, ez az előző évi szeptemberi bevétel 107,5%-a. E hónapban a különféle működési és felhalmozási célú pénzeszközátvételek és támogatásértékű bevételek összesen 35,3 milliárd forintot, a működési bevételek pedig 30,2 milliárd forintot tettek ki. Előző évi előirányzat-maradvány átvételére – az előző év azonos hónapját meghaladóan – 1,7 milliárd forintnyi összegben került sor. Ellentétben az előző év azonos időszakával, idén szeptemberben a nem azonosított, függő, átfutó és kiegyenlítő bevételek halmozott forgalma növekedett.
5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei** címén szeptemberben 11,2 milliárd forint folyt be, amely az előző évi szeptemberi bevételt mintegy 5,0 milliárd forinttal haladta meg. Az ideji szeptemberi bevételből kiemelhető az Útpénztár bevétel mintegy 4,0 milliárd forintos összegével. A havi bevételeket növelték a fel nem használt normatív támogatások visszautalásából származó bevételek (NEFMI).
6. A **fejezeti kezelésű előirányzatok** EU támogatása szeptemberben 58,0 milliárd forintot tett ki. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében mintegy 47,9 milliárd forint, a Kohéziós Alap projektekre 1,9 milliárd forint, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és a Halászati Operatív Program keretében összesen 7,2 milliárd forint uniós forrás került felhasználásra. Az egyéb uniós támogatások jogcímről 1 milliárd forint uniós forrás került kifizetésre.

7. A **költségvetési szervektől származó befizetések** szeptemberben 5,7 milliárd forintot tettek ki, ez az előző évi szeptemberi befizetés közel 2,7-szerese. Idén szeptemberben a szokásos befizetések (kizárólag saját bevételből gazdálkodó – a költségvetési törvényben meghatározott – intézmények tételesen megadott összegű befizetése, helyszíni bírságok, a központi költségvetési szervek vállalkozási tevékenységből keletkező nyeresége – a társasági adó általános mértékével megegyező – befizetése) mellett 5,0 milliárd forintot tett ki a PSZÁF rendkívüli befizetése, amely a 2010 évi költségvetési törvényt módosító 2010. évi LXXVI. törvény 3. §-ában került előírásra.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Munkaerőpiaci Alap befizetési kötelezettsége – a 2010. évi költségvetésről szóló törvény 18. § (2) bekezdése alapján – 8 milliárd forint. Szeptember hónapban az Alap teljesítette a 0,7 milliárd forint befizetést.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2010. szeptember hónapjában a teljesítés 362,4 millió forint volt.
10. A szeptember havi 6,8 milliárd forint összegű **állami vagyonnal kapcsolatos bevétel** alapvetően az MVM Zrt. osztalék befizetéséből (5 milliárd forint) származott. A további, kisebb összegű bevételek közül kiemelhető az ingatlan-értékesítés 0,6 milliárd forint és haszonbérleti díjak 0,9 milliárd forint összegű tétele.
11. Az **adósságszolgálattal kapcsolatos és egyéb bevételeken** belül a költségvetés kamatbevételei szeptemberben közel 12 milliárd forintot tettek ki. Ebből 1,6 milliárd forintot fizetett az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után. A forint-államkötvények és diszkont kincstárjegyek ún. felhalmozott kamataként közel 9,9 milliárd forint összegű bevétel jelenik meg a költségvetésben. A devizában fennálló követelések után 0,5 milliárd forint bevétel származott szeptemberben, főként az IMF devizahitel kamatbevételéből. Az egyéb bevételek szeptember hónapban 1,3 milliárd forintot tettek ki, melyből 450 millió forint kezesség-visszatérülésből, 773 millió forint egyéb vegyes bevételekből, 13 millió forint pedig a TB nyugdíjrendszerbe visszalépők utáni befizetésekből származott. A külföldi kormány-követelésekből és a belföldi tőkekövetelésekből szeptemberben nem volt bevétel.
12. Az **egyéb uniós bevételek** címen belül a vámbevételek Magyarországot illető 25%-aként 893,6 millió forint folyt be a központi költségvetésbe, míg az uniós támogatások utólagos megtérítéseként – a Közlekedés Operatív Programba bevont, korábban hazai finanszírozású projektek utólagos uniós elszámolása kapcsán – 25,2 millió forint került elszámolásra.

B.**A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT**

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások összege szeptemberben 12,2 milliárd forintot tett ki, amelyből a bányabezárással kapcsolatban 150 millió forint kifizetés történt, míg a fennmaradó összeg a helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetésének költségtérítéséhez kapcsolódóan került felhasználásra.
2. A **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatásának** éves összege magában foglalja a Magyar Rádió, a Magyar Televízió, a Duna Televízió, a Magyar Távírási Iroda Zrt., valamint a Média közalapítványok támogatását, illetve az üzemben tartási díj pótlását. Erről az előirányzatról 2010. szeptember hónapban 3,5 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **fogyasztói árkiegészítésre** fordított kiadások összege szeptemberben 7 milliárd forintot tett ki, mely lényegében megegyezik az előző év hasonló időszakával.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások összege szeptemberben 11,3 milliárd forintot tett ki, mely elmaradt az előző év azonos hónapjától.
5. A **családi támogatások és szociális juttatások** szeptemberi folyósítása részben az OEP és a MÁK igazgatóságai által beküldött finanszírozási terveken alapult, az ONYF közreműködésével folyósított ellátások folyósító szerv részére történő megtérítése pedig havi elszámolás alapján történik. Így a **családi támogatásokra** szeptemberben 36,0 milliárd forint került átutalásra a folyósítást végző szervek részére. Ebből családi pótlékra mintegy 28,5 milliárd forintot, gyermekgondozási segélyre 5,5 milliárd forintot, gyermeknevelési támogatásra pedig 1,1 milliárd forintot folyósítottak. A **jövedelempótló és jövedelem-kiegészítő szociális támogatásokra** (rokkantsági járadék, megváltozott munkaképességűek járadékai, egészségkárosodási járadék, mezőgazdasági járadék, fogyatékosági támogatás, politikai rehabilitációs nyugdíjkiegészítések stb.) fordított összegek szeptemberben 11,6 milliárd forintot tettek ki, ebből a legnagyobb összeget (5,1 milliárd forintot) a megváltozott munkaképességűek járadékai tették ki, fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka címen pedig 2,5 milliárd forint került folyósításra. A politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítésekre e hónapban 1,4 milliárd forintot fordítottak. A **különféle jogcímen adott térítések** (közgyógyellátás, terhesség-gondozás, terhesség-megszakítás) esetében a szeptemberi folyósítás 2,3 milliárd forint volt, melyből közgyógyellátásra közel 1,8 milliárd forintot költöttek. E hónapban a családi támogatásokra és szociális juttatásokra fordított összegek mintegy 0,8 milliárd forinttal maradtak el az előző évi szeptemberi kiadásoktól. Ezen belül mind a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások, mind pedig a családi támogatások kis mértékben alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakához képest. Ezt döntően az előbbi esetében a megváltozott munkaképességűek járadékaira fordított összegek elmaradása (szigorúbb, hatékonyabb elbírálás), az utóbbi

esetében pedig a családi pótlék alacsonyabb alakulása (a családok támogatásáról szóló törvény módosítása) okozott.

6. **A költségvetési szervek kiadása** szeptemberben közel 176,5 milliárd forintot tett ki. Ez az előző évi szeptember havi kiadásokat 10,3%-kal haladta meg. Az összes kiadásból e hónapban is a legtöbbet, mintegy 100,7 milliárd forintot személyi juttatásokra és járulékaikra fordították. Dologi kiadásokra 50,9 milliárd forintot, intézményi beruházási kiadásokra pedig - az előző év azonos időszakát meghaladóan - mintegy 10,7 milliárd forintot költöttek az intézmények. Az egyéb működési célú támogatások, kiadások (működési célú pénzeszközátadások államháztartáson kívülre, támogatásértékű működési kiadások, ellátottak pénzbeli juttatásai) közel 11,0 milliárd forint körül alakultak, előző évi maradvány átadására pedig 4,3 milliárd forintos összegben került sor. Mind a két teljesítés magasabb volt az előző év azonos hónapjának kiadásainál. A fennmaradó részt döntően a felújításokra fordított pénzek (1,8 milliárd forint) tették ki. A függő, átfutó és kiegyenlítő kiadások halmozott forgalma e hónapban csökkent.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** szeptemberi teljesítése 133,5 milliárd forint volt, amely az előző évi szeptemberi kiadástól 1,5%-kal maradt el. A hazai forrásokból finanszírozott kiadásoknál jelentős mértékű visszaesés volt tapasztalható az előző év azonos hónapjához képest, melyet nem volt képes ellensúlyozni az uniós programok kiadásainak mintegy 11,4%-os növekedése. Idén szeptemberben az uniós előirányzatokból mintegy 83,9 milliárd forintot használtak fel, melyből strukturális támogatásokra 69,4 milliárd forintot fordítottak. Ez utóbbiból az Új Magyarország Fejlesztési Terv programjai terhére 59,7 milliárd forintot költöttek, míg a korábban indult programok közül az I. Nemzeti Fejlesztési Terv kiadásai mindössze 0,2 milliárd forintot tettek ki. A Kohéziós Alapból e hónapban 8,7 milliárd forintnyi kifizetésre került sor. Az Európai Területi Együttműködés keretében pedig közel 0,8 milliárd forintot fizettek ki. A vidékfejlesztési támogatásokra szeptemberben összesen közel 11,5 milliárd forintot költöttek, amelynek döntő részét (11,0 milliárd forint) az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program kifizetései tették ki. A fennmaradó rész Halászati Operatív Programból került finanszírozásra. Egyéb uniós és átmeneti támogatásokra a hónap folyamán mintegy 3,0 milliárd forintot fizettek ki. E hónapban a nem uniós források terhére az alábbi jelentősebb kifizetések voltak például: közoktatási feladatokat ellátó nem állami intézményeket fenntartók normatív állami támogatására (kiegészítő támogatásokkal együtt) 7,5 milliárd forint, autópálya rendelkezésre állási díjra 6,9 milliárd forint, Útpénztárból 4,4 milliárd forint, szociális célú humánszolgáltatások normatív támogatására (kiegészítő támogatásokkal) összesen 3,4 milliárd forint, Nemzeti Civil Alapprogramra 1,4 milliárd forint, Beruházás-ösztönzési célelőirányzatról 1,1 milliárd forint.
8. **Az elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen szeptember hónapban 0,6 millió forint került átutalásra a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.

9. A **garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási alapok kiadásaihoz** előirányzat 2010. évben – a költségvetési törvény szerint - a Nyugdíjbiztosítási Alap részére többféle címen juttatott támogatásokra, valamint az Egészségbiztosítási Alapnak a „nemzeti kockázatközösség megteremtése” címen fizetett járulékra előirányzott összegekből tevődik össze. A szeptember havi ilyen célú kifizetés 100,6 milliárd forintot tett ki, 72,4%-kal meghaladva az előző évi szeptemberi kifizetést. Ebből az Egészségbiztosítási Alap részére járulék címen átadott pénzeszköz szeptember havi üteme mintegy 95,1%-kal haladta meg az előző évi szeptemberi kifizetést, az éves támogatási előirányzat hasonló mértékű emelése következtében. A tavalyi évhez képest változott a „Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak támogatása” előirányzat ütemezése is. A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvény 38. § (2) bekezdésének b) pontja alapján idén havi ütemezéssel kerül átadásra a fenti támogatás, míg az előző évben három részletben, márciusban, novemberben és decemberben került kifizetésre (finanszírozási konstrukció változása). Az idei szeptemberi összegből a magánnyugdíjpénztárba átlépők miatti járulékkiesés pótlására 31,0 milliárd forint szolgált, a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak támogatására pedig 16,5 milliárd forint került átutalásra. A GYES-en, GYET-en lévők, a rehabilitációs járadékban részesülők után a központi költségvetés szeptemberben mintegy 1,7 milliárd forint összegű nyugdíjbiztosítási járulékot fizetett. A karkedvezmény-biztosítási járulék címen a Nyugdíjbiztosítási Alapnak juttatott pénzeszköz összege e hónapban közel 0,4 milliárd forintot tett ki. Az Egészségbiztosítási Alap részére járulék címen átadott pénzeszköz szeptemberben is megközelítette az 51,0 milliárd forintot.
10. A **helyi önkormányzatok támogatása** (állami támogatások, hozzájárulások az átengedett személyi jövedelemadóval együtt számolva) jogcímen 2010. szeptember hónapban a felhasználás összesen 95,4 milliárd forint volt. Ebből:
- Az éves szinten az egyik meghatározó részt kitevő **központosított előirányzatok** e havi pénzforgalma 8,9 milliárd forint volt.
- A **helyi önkormányzatok működőképességének megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások** címen (ÖNHKI) a havi tényadat -29,7 millió forint. A negatív érték az időarányosan kiutalt támogatás és (a települési önkormányzatok által jelzett jogosultság megszűnés miatt) a nettó finanszírozás keretében visszavonásra került összegek egyenlegeként jelentkezik.
- A Fejlesztések között a **címzett és céltámogatások** jogcímen ebben a hónapban 11,1 millió forintos kifizetés történt. A **helyi önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatása** címen 378,1 millió forint volt a felhasználás, a **vis maior tartalék** soron szeptember hónapban 149,6 millió forint kifizetés történt.
- A másik meghatározó összetevő a **normatív, kötött felhasználású támogatások** jogcím. Ezen az előirányzaton a központi költségvetés kiadása a tárgyhónapban 21,1 milliárd forintos teljesítéssel zárt.
- A **Budapest 4-es metróvonal** építésének támogatása esetében a tárgyhónap előirányzat felhasználása 10,9 millió forint volt.

A **leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának** támogatása (LEKI) soron szeptember hónapban 310,1 millió forint kifizetés történt.

11. A **társadalmi önszerveződések támogatása** mérlegsor 2010. szeptember hónapban 99,5 millió forintban teljesült. A kiadási tétel magában foglalja a pártok, a pártalapítványok, az országos kisebbségi önkormányzatok, valamint ez utóbbiak által fenntartott intézmények működésének támogatására átcsoportosítandó összegeket.
12. **Kamatkiadásokra** 2010. szeptemberben 30,7 milliárd forintot fordított a költségvetés. A kamatkiadások nagyobb része (20,3 milliárd forint) a forintban fennálló adósságot terhelte. Az államkötvények utáni közel 10 milliárd forint összegű kamatkiadást szinte teljes mértékben a hiányt finanszírozó és adósság megújító államkötvények tették ki (9,7 milliárd forint), míg a nem piaci értékesítésű államkötvények terhei 0,3 milliárd forintot jelentettek a költségvetésnek. A kincstárjegyek utáni 5,8 milliárd forintos kiadások a diszkont kincstárjegyek, valamint a lakossági kincstárjegyek kamatai között oszlottak meg fele-fele arányban. Az egyéb forint hitelek kamatterhei 4,5 milliárd forint kiadást eredményeztek. A devizaadósságot 10,4 milliárd forint kamatköltség terhelte szeptemberben. Ebből 8,8 milliárd forint a devizakötvények, 1,6 milliárd forint pedig a devizahitelek kamatterheként jelentkezett.
13. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadásokra** 16,7 milliárd forintot számolt el szeptemberben a költségvetés. A kiadások meghatározó tétele a Richter részvényekre átcserélhető kötvények után fizetett 10,3 milliárd forint összegű kamat teljesítése volt. 3,6 milliárd forintot utalt át az állam a Malév Zrt-nek az orosz Vnyesekonombanktól lehívott bankgarancia összegéből a társaság hiteltörlesztésének fedezetére. 1,2 milliárd forint összegű pótbefizetést teljesített az állam a Malév Vagyonkezelő Kft. tőkehelyzetének rendezése érdekében. A további kifizetéseket a vagyonkezelő társaságnak járó időarányos 0,8 milliárd forint összegű működési támogatás folyósítása, valamint az ingatlanok fenntartásával járó (üzemeltetési és őrzési) költségek, egyéb vagyonkezelési kiadások tették ki.
14. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron szeptember hónapban 805,3 millió forint kiadás teljesült, amely nagyjából az előző év hasonló időszakának megfelelően alakult. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 242 millió forintot, az 1949-es Párizsi Békeszerződésből eredő kárpótlásra 155 millió forintot, mindezek folyósítási költségeire 8 millió forintot, a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezésére pedig 400 millió forintot fizettek ki.
15. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** szeptemberben 3 milliárd forint kiadást jelentett, alapvetően a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. viszontgarancia beváltása, valamint a lakáskezességek beváltásai eredményeként.
16. Az **egyéb kiadások** összege szeptember hónapban 5,6 milliárd forintot tett ki. Ezen belül kiemelendő a személyi jövedelemadó 1%-ának közcélú felhasználására történő felajánlásokból a civil kedvezményezettek javára átutalt 3,2 milliárd forint. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi pénzügyi

kapcsolatok kiadásaként szeptemberben 231,4 millió forint tagdíj kifizetése történt meg a Nemzetközi Fejlesztési Társulás (IDA) felé tőkeemelés címén. Az adósság- és követelés-kezelés egyéb kiadásai címén szeptemberben 0,9 milliárd forint kifizetés történt.

17. **Adósság-átvállalás és tartozás-elengedés** címén szeptemberben nem történt kifizetés.
18. Az **EU költségvetését megillető hozzájárulási kötelezettség** szeptemberben teljesített összege mintegy 18,4 milliárd forint volt.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok szeptember havi 4,2 milliárd forintos hiánya a Munkaerőpiaci Alap 4,4 milliárd forint, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 1,0 milliárd forint, a Nemzeti Kulturális Alap 0,2 milliárd forint hiányából, valamint a Szülőföld Alap 0,8 milliárd forint és a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 0,6 milliárd forint többletéből alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok szeptember havi egyenlege az előző év azonos hónapjához képest kedvezőbb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok bevételei 5,9 milliárd forinttal alacsonyabb összegben teljesültek az előző év azonos hónapjának értékénél. A Munkaerőpiaci Alap bevételei közül a egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék összege kevesebb lett az elmúlt év azonos hónapjának munkaadói járulék, munkavállalói járulék és a vállalkozói járulék együttes összegéhez képest, mely elsősorban a járulék mérték csökkenésével függ össze. Az egyéb bevételeken belül a TÁMOP intézkedések bevételei teljesültek alacsonyabban az elmúlt év azonos hónapjához képest.

3. A kiadások alakulása

Az alapok kiadásai 12,2 milliárd forinttal elmaradtak az előző év azonos hónapjának értékénél. A kiadások közül a Munkaerőpiaci Alap költségvetési befizetési kötelezettsége jelentősen csökkent, továbbá a passzív kiadások 2,6 milliárd forinttal alacsonyabb összegben teljesültek a tavalyi év azonos hónapjához viszonyítva. Ezen felül a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kiadásainak üteme is visszaesett.

III.**A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK
GAZDÁLKODÁSA****1. Az egyenleg alakulása**

Szeptemberben a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak együttes költségvetési hiánya több mint 8,9 milliárd forint volt. Ez a deficit a Nyugdíjbiztosítási Alap minimális nagyságú, 0,6 milliárd forintot meghaladó és az Egészségbiztosítási Alap 8,3 milliárd forint összegű hiányából képződött. A megelőző év azonos hónapjában az alapok együttes költségvetési hiánya 37,8 milliárd forint.

A két adat összevetésénél figyelembe kell venni, hogy 2010-ben jelentősen megváltozott a központi költségvetési hozzájárulások évközi átutalásának rendje, ami az évközi költségvetési pozíciókat számottevően befolyásolja.

Az év első kilenc hónapjában a pénzügyi alapok együttes hiánya 61,9 milliárd forint, ami a teljes évre előirányzott deficit 89,2%-a.

2. A bevételek alakulása

A pénzügyi alapok bevételeinek összege 348,2 milliárd forint, az előző hónaphoz viszonyított többlet 0,2 milliárd forint.

A bevételek közel kétharmad része, azaz 225,9 milliárd forint, a foglalkoztatók és a biztosítottak járulékbefizetése (ideértve az egészségügyi szolgáltatási járulékot is), augusztushoz képest a többlet 3,2 milliárd forint.

A bevételek másik meghatározó nagyságrendet képviselő csoportját a központi költségvetési hozzájárulások adták, a 101,1 milliárd forint összegű teljesítés az összes bevétel 29,0%-a. A megelőző hónapban ezen a jogcímen ugyanakkora összeg növelte a két pénzügyi alap bevételeit.

3. A kiadások alakulása

Szeptemberben a kiadások 357,2 milliárd forintot tettek ki, az előző év azonos hónapjához képest a többlet 11,3 milliárd forint, ami döntően a nyugellátási kiadások körében jelentkezik.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező nyugellátásokra kifizetett összeg 238,6 milliárd forint. A 2009. szeptemberhez viszonyított növekedés 4,2%, ez 9,6 milliárd forintnak felel meg.

Az egészségbiztosítás által pénzbeli ellátásokra (táppénz, terhességi gyermekágyi segély, stb.) felhasznált összeg 18,1 milliárd forint, ez 3,7 milliárd forinttal kevesebb az egy évvel korábbi értéknél.

A természetbeni ellátások kiadásainak nagysága 94,3 milliárd forint, ez 5,1 milliárd forinttal több a 2009. szeptemberi értéknél.

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Szeptember hónapot az Alap költségvetése minimális nagyságú több mint 0,6 milliárd forintot kitevő hiánnyal zárta. Egy esztendővel korábban az Alap költségvetése 18,5 milliárd forint hiányt mutatott.

Az összehasonlításánál figyelembe veendők a központi költségvetési támogatások évközi átutalási rendjének változásáról korábban már elmondottak.

Az első háromnegyed évben az Alap költségvetésének többlete 7,9 milliárd forint.

2. A bevételek alakulása

Ebben a hónapban az Alap bevételeinek összege 240,1 milliárd forint, az egy évvel korábbi értékhez viszonyított növekmény 27,5 milliárd forint. Ebből a növekményből közel 8,0 milliárd forint a munkáltatói és biztosítotti (ideértve a magánnyugdíjpénztárak átutalásait) járulékbefizetésekből származik, ezek szeptember havi összege 177,6 milliárd forint.

A bevételek mintegy egyötöd része (20,7%) a központi költségvetési támogatás, melynek nagysága 49,6 milliárd forint, az egy évvel korábbi összeghez képest 17,4 milliárd forint a többlet.

3. A kiadások alakulása

Az Alap összes kiadása 240,7 milliárd forint, ebből a nyugellátásokra kifizetett összeg 238,6 milliárd forint. Az előző év azonos időszakához viszonyított növekedés 9,6 milliárd forint (4,2%), ami alapvetően az év elején végrehajtott közel ugyanekkora nagyságú (4,1%) emelés hatását tükrözi.

Az alapkezelő és igazgatási szervei működésére fordított kiadások összege 1,7 milliárd forint, ez megegyezik az egy évvel korábbi értékkel.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

A tárgyalt hónapban az Alap hiánya 8,3 milliárd forint, 2009. ugyanezen időszakában a deficit 19,3 milliárd forint, 2010. előző hónapjában a hiány 5,5 milliárd forint volt.

Az első háromnegyed évben az Alap halmozott hiánya 69,8 milliárd forint, ez az éves hiány 100,6%-a.

2. A bevételek alakulása

Az Alap összes bevétele 108,2 milliárd forint, az előző hónaphoz viszonyított növekedés csekély nagyságú 0,3 milliárd forint volt.

A munkáltatói és biztosítotti járulékokból, valamint az egészségügyi szolgáltatási járulékból befizetett összeg 49,5 milliárd forint, az augusztushoz viszonyított növekedés 0,6 milliárd forint. Ez a bevételi csoport adta az összes bevétel 45,7%-át.

Egészségügyi hozzájárulás jogcímen képződő bevétel közel 1,9 milliárd forint, az augusztushoz viszonyított csökkenés mintegy 0,2 milliárd forint.

Az Alap bevételeinek közel fele (47,5%) központi költségvetési támogatás és térítés, összege 51,4 milliárd forint. Ez megegyezik az előző havi értékkel.

3. A kiadások alakulása

A kiadások összege 116,5 milliárd forint, ez 3,1 milliárd forinttal haladja meg az egy hónappal korábbi összeget.

A gyógyító-megelőző ellátásokra fordított összeg 58,6 milliárd forint, ami kis eltéréssel megegyezik az augusztus havi kiadással (58,5 milliárd forint).

A legnagyobb pénzbeli ellátási előirányzatot képező táppénzkiadások összege 6,3 milliárd forint, ez 0,3 milliárd forinttal több az augusztus havi felhasználásnál.

A gyermekgondozási díjra kifizetett összeg 7,9 milliárd forint, ez megegyezik az előző havi összeggel.

Az Alap kiadásainak 26,7%-át kitevő gyógyszer-támogatás szeptember havi 31,1 milliárd forint felhasználás 2,7 milliárd forinttal haladja meg az augusztus havi összeget.

Az egészségbiztosítási szervezet működési kiadásainak nagysága 1,4 milliárd forint, ez 0,2 milliárd forinttal kevesebb az előző hónapban felhasznált összegnél.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

Az előzetes adatok szerint szeptember végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

	2009		2010		Változás	
	mrd Ft	%	mrd Ft	%	mrd Ft	%
Deviza	8 468,5	44,7%	8 781,6	43,8%	313,1	3,7%
Állampapír	4 354,0	23,0%	4 526,8	22,6%	172,8	4,0%
Hitel	4 114,5	21,7%	4 254,8	21,2%	140,3	3,4%
Forint	10 476,2	55,2%	11 024,3	55,0%	548,0	5,2%
Állampapír	10 037,5	52,9%	10 483,4	52,3%	445,9	4,4%
Hitel	438,7	2,3%	540,8	2,7%	102,1	23,3%
Összesen	18 944,8	99,9%	19 805,9	98,8%	861,1	4,5%
Egyéb kötelezettségek	20,1	0,1%	247,2	1,2%	227,1	1129,9%
Mindösszesen	18 964,9	100,0%	20 053,1	100,0%	1 088,2	5,7%
Nemzetközi hitelsomagból devizabetétként és hitelként kihelyezett összeg	1 124,8		957,6		-167,2	

A **központi költségvetés devizaadóssága** szeptember végéig 313,1 milliárd forinttal 8781,6 milliárd forintra növekedett. A devizaadósság devizakötvény kibocsátás következtében 387,3 milliárd forinttal nőtt, egyéb devizaműveletek miatt 1,0 milliárd forinttal szintén nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 358,0 milliárd forintot tett ki. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 282,8 milliárd forinttal növekedett. Ezen hatások következményeként bruttó módon számítva a teljes adósság 43,8%-át tette ki a devizaadósság szeptember végén. Az árfolyamkockázatot pontosabban mutató nettó (a devizabetétekkel – beleértve az IMF/EB csomagból elhelyezett betéteket is - korrigált) devizaadósság az adósság 41,4%-a volt.

A teljes adósság 22,6%-át kitevő **devizakötvények** esetében januárban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású kötvénykibocsátásra került sor 387,3 milliárd forint értékben. A devizakötvény kibocsátás következtében lényegében teljesült az éves deviza kibocsátási terv. A devizakötvények törlesztésének értéke, amely egy 30 milliárd japán jen kötvény 64,3 milliárd forintos lejáratát és egy eredetileg 1 milliárd eurós kötvény 266,2 milliárd forintos lejáratát, valamint 1,1 milliárd forint az egyéb swap műveletek hatása, mindez összesen 331,6 milliárd forintot tett ki szeptember végéig. A teljes állomány forintértéke – 117,2 milliárd forintos árfolyamvesztéséget is figyelembe véve – 4526,8 milliárd forintot tett ki szeptember végén, amely 2009. év végéhez képest 172,8 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 21,2%-át tették ki szeptember végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 26,4 milliárd forint törlesztés, 1 milliárd forintot kitevő egyéb devizaműveletek és 165,6 milliárd forint árfolyamváltozás következtében 140,3 milliárd forinttal nőtt és 4254,8 milliárd forintot tett ki a hónap végén. Az IMF/EB hitelcsomagból elhelyezett betétek és kihelyezett hitelek állománya forintban számolva 957,6 milliárd forintot tett ki szeptember végén, amely 167,2 milliárd forint csökkenést jelent a december végi állományhoz képest, mely csökkenés devizabetétek finanszírozásra történő felhasználása miatt keletkezett.

A **költségvetés forintadóssága** szeptember végéig 548,0 milliárd forinttal nőtt és 11024,3 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek** állománya a vizsgált időszakban a nemzetközi fejlesztési intézményektől felvett 102,1 milliárd forint értékű hitelfelvétel miatt növekedett. Így a központi költségvetés forinthitel állománya szeptember végén 540,8 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé fennálló projekt finanszírozó hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 52,3%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 445,9 milliárd forinttal, 10483,4 milliárd forintra növekedett.

A *piaci értékesítésű állampapírokon belül* szeptember végéig az *államkötvények* állománya 341,7 milliárd forinttal, a *diszkont kincstárjegyek* állománya 126,9 milliárd forinttal emelkedett, ugyanakkor a *lakossági állampapírok* állománya 18,4 milliárd

forinttal csökkent. *A nem piaci értékesítésű államkötvények* állománya 4,2 milliárd forint értékű törlesztés következtében 420,1 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

*A lakossági állampapírokon*¹ belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 64,9 milliárd forinttal csökkent, így a szeptember végi állomány 89,0 milliárd forint volt. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek* együttes állománya összesen 43,2 milliárd forinttal 217,0 milliárd forintra csökkent a vizsgált időszakban. Az inflációhoz kötött Prémium Magyar Államkötvény harmadik sorozatának értékesítése augusztus 26-án indult el. 2010. szeptember végén a kizárólag lakossági ügyfelek által vásárolható államkötvények állománya 89,7 milliárd forintos növekedés hatására 122,2 milliárd forintot tett ki. Szeptember végén a lakossági állampapírok állománya 428,2 milliárd forintot tett ki, ami 18,4 milliárd forinttal alacsonyabb a 2009. december végi állománynál.

A külföldi befektetők állampapír-állománya szeptemberben 140,5 milliárd forinttal emelkedett. A hó végi 2378,4 milliárd forintos állampapír-állomány 223,0 milliárd forinttal volt magasabb a 2009. december végi állománynál. A külföldi állomány 4,4%-a, 105,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 95,6%-a, 2273,1 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje szeptember végén 4,7 év volt.

2004 végétől az ÁKK Zrt. közvetlenül a piacon végez swapműveleteket. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swap műveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya – az euró árfolyamának a többi devizához képest 2010 első kilenc hónapjában összességében bekövetkezett gyengülése következtében - összesen 227,1 milliárd forinttal növekedett, azaz a külföldi hitelintézetek által elhelyezett rövid lejáratú betétállomány ennyivel növekedett. Az egyéb kötelezettségek állománya szeptember végén 247,2 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A diszkontkincstárjegyek szeptemberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,5-ös szintről 2,6-ra emelkedett. *A kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,2-es szintről 3,2-re ugrott.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó szeptemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 13 bázisponttal csökkent, 5,34%-ot tett ki. *A 12 hónapos kincstárjegy* utolsó szeptemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 5,74% lett, amely az utolsó augusztusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest 30 bázisponttal magasabb – gyakorlatilag a július végi szinttel egyezik meg.

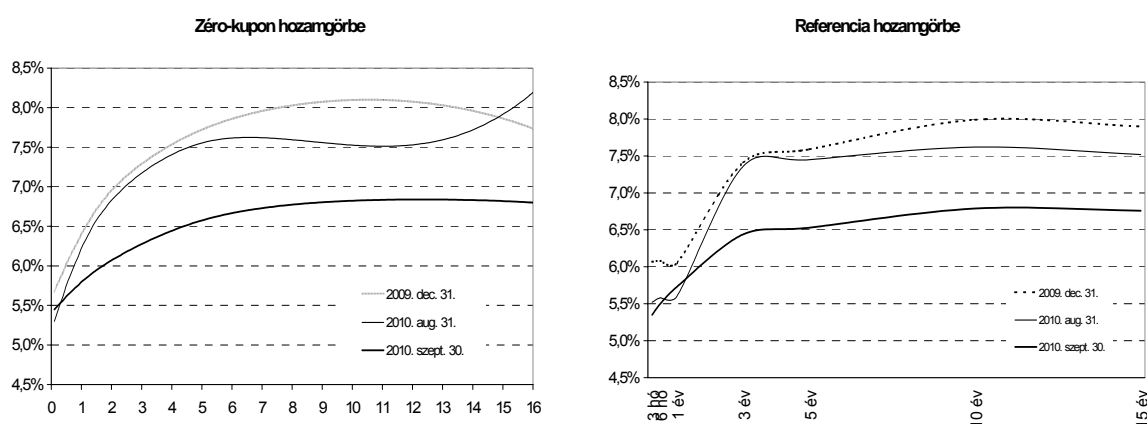
¹ 2010. január 1-jétől a lakossági állampapírok közé kerültek besorolásra a Prémium Magyar Államkötvények is.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 10 bázisponttal, 6,78%-ra csökkent az utolsó, augusztusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az 5 éves kötvény szeptemberi aukcióján az átlaghozam 18 bázisponttal, 6,82%-ra esett az augusztusi aukcióhoz képest, a 10 éves kötvény 6,93%-os átlaghozama 12 bázisponttal csökkent az augusztusi aukcióhoz viszonyítva.

B/2. másodlagos piac

A másodlagos piacon a referenciahozamok az időszak egészét tekintve a 3 és 6 hónapos lejáratokon 8-17 bázisponttal csökkentek, a 12 hónapos lejáraton viszont 13 bázisponttal nőttek. Az éven túli lejáratokon a hozamgörbe középső részén 92, míg a hosszú végén 76-83 bázisponttal zuhantak a hozamok. A referenciahozamok – éven túl kifejezetten nagymértékű – csökkenésének oka egy részről a jegybanki alapkamat-emelésnek várakozásokból való kiárazódása, másrésztől a pozitív befektetői hangulatnak, valamint a Magyarországgal szembeni javuló nemzetközi megítélésnek is köszönhetőek.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 17 bázisponttal 5,35%-ra, a 6 hónapos 8 bázisponttal 5,50%-ra csökkent, a 12 hónapos hozam ezzel szemben 13 bázisponttal 5,73%-ra emelkedett. Az éven túli hozamoknál a 3 és az 5 éves hozam egyaránt 92 bázispontot zuhant rendre 6,44, illetve 6,53%-ra, a 10 éves hozam 83 bázisponttal 6,79%-ra, a 15 éves pedig 76 bázisponttal 6,76%-ra esett.

Budapest, 2010. október